

LANDSFORSØGENE 2025

Forsøg og undersøgelser i
Dansk Landbrugsrådgivning

Samlet og udarbejdet af
SEGES Innovation P/S, Planter & Miljø
ved chefkonsulent Jon Birger Pedersen

Aktiviteterne er blandt andet støttet af:

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Fonden for **økologisk** landbrug

Kartoffelafgiftsfonden

Planteafgiftsfonden

Frøafgiftsfonden

Ministeriet for Grøn Trepert
Styrelsen for Grøn
Arealomlægning og Vandmiljø

Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri

gudp

Funded by
the European Union
NextGenerationEU

EUDP C

Det Energiteknologiske
Udviklings- og
Demonstrationsprogram

Funded by
the European Union

UDVIKLINGSPULJE
FOR PLANTESEKTOREN

LANDSFORSØGENE 2025

Forsøg og undersøgelser i Dansk Landbrugsrådgivning

Landsforsøgene 2025 er samlet og udarbejdet af SEGES Innovation P/S,
Planter & Miljø ved chefkonsulent Jon Birger Pedersen.

Udgivet

December 2025

Trykkeri

Stibo Complete

Udgiver

SEGES Innovation P/S

Planter & Miljø

Agro Food Park 15

8200 Aarhus N

T +45 8740 5000

E info@seges.dk

Omslag

Foto: Torkild Birkmose, SEGES Innovation

Billedet viser udtagning af prøver til bestemmelse af lattergasemission.

Køb

Bogen kan købes i SEGES Netbutik: www.netbutikken.seges.dk.

Pdf-udgaven af bogen samt tabeller og figurer i bogen kan hentes på
www.landbrugsinfo.dk/oversigten.

Resultaterne i bogen kan frit gengives med tydelig kildeangivelse inkl.
sidetal. F.eks. „Kilde: Landsforsøgene 2025, tabel xx, side yy.“

ISBN 978-87-93051-14-0

ISSN 0900-5293

Skadedyr, hestebønner

> GHITA CORDSEN NIELSEN, SEGES

Angreb af skadedyr

Angrebene af bedebladlus og ærtebladlus har været moderate, men i enkeltmarker er forekommet kraftige angreb.

Skadedyrsbekæmpelse i hestebønner

Der har optrådt helt usædvanlig kraftige angreb af bladlus i nogle af årets forsøg, og der er opnået nettomerudbytter op til 42,2 hkg pr. ha for bekæmpelse.

I tabel 13 ses resultaterne af tre forsøg med bladlusbekæmpelse i hestebønner. Effekten mod gnav af bønnefrøbiller i frøene er også undersøgt. Det har været tilstræbt at anlægge yderligere et forsøg, men det blev opgivet grundet manglende angreb af skadedyr.

Skadedyrsmidlerne Mavrik og Teppeki indgår i forsøgsplanen, men aktivstofferne i midlerne er blevet forbudt efter, at forsøgene har været anlagt. Aktivstoffet i Mavrik må kun anvendes og opbevares indtil 31. december 2025, mens aktivstoffet i Teppeki kun må anvendes og opbevares indtil 31. august 2026. Af de to midler har kun Mavrik været godkendt i hestebønne. Firmaet oplyser, at de for fem år siden har ansøgt om en udvidet godkendelse til Teppeki i hestebønner og ærter, hvorfor midlet er afprøvet i forsøgene, men midlet når nu således ikke at blive godkendt i disse afgrøder. Teppeki er et systemisk middel med en god langtidseffekt, ligesom midlet skåner nytte dyr. I tyske forsøg har Teppeki også haft god effekt mod både de sorte bedebladlus og de grønne ærtebladlus og har haft god langtidseffekt. Lamdex har af de afprøvede midler størst effekt på nytte dyr. Carnadine indeholder samme aktivstof og -mængde som Mospilan SG, men i en anden og flydende formulering. Carnadine er ikke godkendt i Danmark. Der er ikke udregnet nettomerudbytter for Carnadine, da firmaet ikke har kunnet oplyse en forventet pris.

Renol er en penetreringsolie, som normalt bruges som additiv til visse ukrudtsmidler, men er her afprøvet for at vurdere effekten mod bladlus. For alternative midler gælder også, at de skal godkendes efter Pesticidforordningen, hvis de har en bekæmpende effekt.

Fotos fra ubehandlet i forsøget på Lolland med de kraftigste bladlusangreb i tabel 13. Først har de sorte bedebladlus optrådt med meget kraftige angreb, og senere har de grønne ærtebladlus også optrådt med meget kraftige angreb. De grønne ærtebladlus optræder også tit i hestebønner og er mindre iøjnefaldende end de sorte bedebladlus. I forsøget er opnået nettomerudbytter for bladlusbekæmpelse på op til 42,2 hkg pr. ha.

I et forsøg på Lolland har der været usædvanlig kraftige angreb først af de sorte bedebladlus, mens de grønne ærtebladlus har domineret senere og også har optrådt med meget kraftige angreb. Planter med kraftige angreb har været meget trykket af angrebene. Den bedste bekæmpelse af både bedebladlus og ærtebladlus har været opnået med Teppeki og især med den høje dosering, hvor der er opnået hele 42,2 hkg pr. ha i nettomerudbytte. Til sammenligning er der kun opnået 7,3 hhv. 19,0 hkg pr. ha i nettomerudbytte med én hhv. to behandlinger med Lamdex i forsøgsled 2 hhv. forsøgsled 8. Carnadine har resulteret i et højere merudbytte end Lamdex. (sammenlign forsøgsled 2 og 6). Der er ikke opnået sikre merudbytter for behandling med olien Renol.

I et forsøg ved Ringsted optrådte også kraftige angreb af bladlus, og også her blev den bedste bekæmpelse og de højeste merudbytter opnået ved brug af Teppeki med nettomerudbytter op til 20,2 hkg pr. ha, mens nettomerudbytterne med Lamdex kun lå omkring 9 hkg pr. ha. Carnadine har i dette forsøg ikke givet i et højere merudbytte end Lamdex (sammenlign forsøgsled 2 og 6). Heller ikke i dette forsøg er der opnået merudbytter ved brug af Renol.

I det sidste forsøg ved Middelfart optrådte kun svage angreb af skadedyr, og der er ikke opnået sikre eller renta-

TABEL 13. Bladlus og bønnefrøbiller i hestebønner (I7, I8, I9)

Hestebønner	Stadie	Pct. planter med				Bladlus på planter, karakter 0-10 ¹⁾				Pct. angr. frø	Hkg kerne		Pct. planter med				Bladlus på planter, karakter 0-10 ¹⁾				Pct. angr. frø	Hkg kerne			
		Bede-bladlus		Ærte-bladlus		Bede-bladlus		Ærte-bladlus			Bønne-frøbiller	Udbytte og merudbytte	Bede-bladlus	Ærte-bladlus		Bede-bladlus	Ærte-bladlus		Bønne-frøbiller	Udbytte og merudbytte					
		12/6	8/7	12/6	8/7	12/6	8/7	12/6	8/7					16/6	14/7		16/6	14/7				16/6	14/7	16/6	14/7
2025.																									
1 fs. Meget kraftige bladlusangreb											1 fs. Kraftige bladlusangreb														
1. Ubehandlet	-	20	100	0	100	3	4,3	0	6,3	1,3	8,5	-	98	100	0	0	7,0	6,3	0	0	4,8	40,7	-		
2. 0,3 kg Lamdex	65-67	-	100	-	100	-	3,8	-	6,8	1,3	8,6	7,3	-	83	-	0	-	4,3	-	0	1,8	10,6	9,3		
3. 0,2 I Mavrik ²⁾	65-67	-	100	-	100	-	2,8	-	5,5	-	11,5	10,3	-	100	-	0	-	4,5	-	0	-	4,5	3,3		
4. 0,14 kg Teppeki ³⁾	65-67	-	26	-	7	-	1,0	-	1,0	-	43,6	42,2	-	30	-	0	-	1,5	-	0	-	21,6	20,2		
5. 0,1 kg Teppeki ³⁾	65-67	-	63	-	100	-	2,5	-	2,5	-	37,0	35,8	-	49	-	0	-	2,3	-	0	-	18,6	17,4		
6. 0,25 I Carnadine	65-67	-	95	-	98	-	2,8	-	4,5	-	16,4	-	-	100	-	0	-	4,8	-	0	-	6,3	-		
7. 1,0 I Renol	65-67	-	100	-	100	-	4,0	-	4,3	-	-1,8	-2,5	-	98	-	0	-	4,8	-	0	-	2,1	1,4		
8. 0,3 kg Lamdex	65-67	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
0,3 kg Lamdex	+14 dg ⁴⁾	-	11	-	100	-	2,0	-	4,0	1,0	21,6	19,0	-	65	-	0	-	1,5	-	0	5,0	11,6	9,0		
9. 1,0 I Renol	65-67	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
1,0 I Renol	+14 dg ⁴⁾	-	100	-	100	-	3,5	-	5,8	-	0,4	-1,1	-	100	-	0	-	5,0	-	0	-	-3,0	-4,5		
LSD											7,5											5,7			
2025.																									
1 fs. Svage angreb											3 fs. 2024														
1. Ubehandlet	-	0	0	11,5	0,3	0	0	1	0	2,3	56,6	-	5	0	34,2	2,5	2	0	1	0,3	6,6	46,3	-		
2. 0,3 kg Lamdex	65-67	-	0	-	0	-	0	-	0	0	0,8	0,8	-0,5	-	0	-	2,5	-	0	-	0,2	4,4	1,4	0,1	
3. 0,2 I Mavrik ²⁾	65-67	-	0	-	0	-	0	-	0	-	-1,0	-2,2	-	0	-	0,8	-	0	-	0,1	-	0,7	-0,5		
4. 0,14 kg Teppeki ³⁾	65-67	-	0	-	0	-	0	-	0	-	-0,9	-2,3	-	0	-	0,8	-	0	-	0,1	-	5,2	3,8		
5. 0,1 kg Teppeki ³⁾	65-67	-	0	-	0	-	0	-	0	-	0,1	-1,1	-	0	-	0,0	-	0	-	0,0	-	4,4	3,2		
6. 0,25 I Carnadine	65-67	-	0	-	0	-	0	-	0	-	-0,9	-	-	0	-	1,7	-	0	-	0,2	-	0,6	-		
7. 1,0 I Renol	65-67	-	0	-	0	-	0	-	0	-	0,1	-0,6	-	0	-	1,7	-	0	-	0,2	-	0,8	0,1		
8. 0,3 kg Lamdex	65-67	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
0,3 kg Lamdex	+14 dg ⁴⁾	-	0	-	0	-	0	-	0	3,5	0,8	-1,8	-	0	-	0,0	-	0	-	0,0	3,8	0,9	-1,7		
9. 1,0 I Renol	65-67	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
1,0 I Renol	+14 dg ⁴⁾	-	0	-	0	-	0	-	0	-	-0,3	-1,8	-	0	-	0,0	-	0	-	0,0	-	0,5	-1,0		
LSD											ns											2,3			

¹⁾ Karakterskala 0-10, hvor 0 er ingen bladlus på planter og 10 er mange bladlus på alle planter.

²⁾ Aktivstoffet i Mavrik er forbudt at anvende og opbevare pr. 31. december 2025.

³⁾ Aktivstoffet i Teppeki er forbudt at anvende og opbevare pr. 31. august 2026.

⁴⁾ 14 dage efter stadie 65-67.

Ubehandlet (tv.) hhv. forsøgsled 4 (th.) behandlet med 0,14 kg Teppeki pr. ha i forsøget med de kraftigste angreb af bladlus i tabel 13 fotograferet 8. juli, hvor man allerede kan se forskel på parcellerne. Blomstringen og bælgudviklingen bliver hæmmet af de kraftige angreb.

FOTO: GHITA CORDSEN NIELSEN, SEGES INNOVATION

Bladlus kan foruden sugeskader også overføre flere virussygdomme til ærter og hestebønner. Her ses ærteenationsmosaik virus i ærter. Viruset overføres af de grønne ærtebladlus. Hestebønner og flere andre bælgplanter kan også angribes. Angreb ses som iøjnefaldende gule sammentrængte topkud, hvor bladene kan være mere eller mindre spættede, og hvor bælgudviklingen er hæmmet. Angreb ses på enkeltplanter eller i små pletter i marken.

ble merudbytter for bekæmpelse i nogen af forsøgsledene.

Nederst i tabel 13 ses resultaterne af tre forsøg fra 2024, hvor Teppeki også har resulteret i de højeste nettomerudbytter.

Der har også været udtaget frøprøver ved høst, hvor SEGES Innovation efterfølgende har bedømt procent frø med gnaw af bønnefrøbiller. Der har været svage angreb, og der kan ikke ses nogen tydelig effekt af behandlingerne. Udenlandske forsøg har kun vist meget begrænset effekt af skadedyrsbekæmpelse på gnaw af bønnefrøbiller.

I 2018 og 2020-2022 blev der også udført forsøg med skadedyrsbekæmpelse i hestebønner. Der henvises til LANDSFORSØGENE/Oversigt over Landsforsøgene i de respektive år.